

Stanowisko Głównego Inspektora Sanitarnego zawarte w piśmie z dnia 19 października 2018 r. znak GIS-HŚ-HP-4330-73/KK/18/2 nt. zmian w przepisach prawa w zakresie normatywów higienicznych szkodliwych dla zdrowia czynników środowiska pracy.

Przepisy rozporządzenia z dnia 12 czerwca 2018 r. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej *w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy* (Dz. U. z 2018 r. poz. 1286), które weszło w życie z dniem 21 sierpnia 2018 r. nie wprowadziły okresu przejściowego w związku ze zmianą wartości normatywów higienicznych dla wybranych substancji chemicznych. Zaniechanie wprowadzenia okresu przejściowego spowodowało, że mogą występować wątpliwości związane z terminem przeprowadzania przez pracodawców kolejnych badań i pomiarów dotyczących stężenia danego czynnika chemicznego w środowisku pracy. Do dnia wejścia w życie przepisów ww. rozporządzenia, tj. do dnia 21 sierpnia 2018 r., do badań i pomiarów wykonanych przed dniem 21 sierpnia br. stosowane były przepisy rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 6 czerwca 2014 r. *w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy* (tj. Dz. U. z 2017 r. poz. 1348). Jednocześnie należy podkreślić, że nie uległy zmianie przepisy rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 2 lutego 2011 r. *w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy* (Dz. U. z 2011 r. nr 33, poz. 166) w zakresie częstotliwości wykonywania badań i pomiarów czynników chemicznych występujących w środowisku pracy. Zatem, wskazana w § 4-6 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 2 lutego 2011 r. częstotliwość wykonywania badań i pomiarów czynników chemicznych jest wciąż obowiązująca. Natomiast przepis określony w § 7 tego rozporządzenia pozwala pracodawcy na odstępnie od badań i pomiarów, jeżeli wyniki dwóch ostatnich badań i pomiarów szkodliwych dla zdrowia czynników chemicznych lub pyłów, o których mowa w § 4, wykonanych w odstępie co najmniej dwóch lat, a w przypadku czynników o działaniu rakotwórczym lub mutagennym, o których mowa w § 6 - co najmniej sześciu miesięcy, nie przekroczyły 0,1 wartości NDS. W związku z powyższym, w sytuacji gdy pracodawca wcześniej odstąpił od wykonywania badań i pomiarów czynników chemicznych, których wartości normatywów uległy obniżeniu, stosownie do przepisów aktualnie obowiązującego rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 12 czerwca 2018 r. *w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy* - mając na uwadze właściwą ochronę zdrowia pracowników - wskazanym byłoby, aby pracodawca ponownie przeprowadził badania i pomiary poziomu stężenia danego czynnika chemicznego w środowisku pracy, aby ewentualnie móc odstąpić od dalszych jego pomiarów. Należy również pamiętać, że prawidłowa ocena narażenia zawodowego pracowników jest związana z analizą występowania na stanowisku pracy szkodliwych dla zdrowia czynników oraz z wynikami ich badań i pomiarów. Dlatego zasadnym wydaje się, aby w związku ze zmianą wartości normatywów higienicznych dla niektórych substancji chemicznych, w stosunku do których według nowego prawa obniżono poziomy normatywów (NDS) w porównaniu do dotychczas obowiązujących norm - pracodawca ocenił, czy nadal będzie mógł odstąpić od wykonywania badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia występujących na stanowiskach pracy. Odnosząc się do konieczności wykonywania ponownych badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy należy podkreślić, że pracodawca zgodnie z art. 207 § 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - *Kodeks pracy* (Dz. U. z 2018 r., poz. 917, z późn. zm.) jest obowiązany chronić zdrowie i życie pracowników przez zapewnienie bezpiecznych i higienicznych warunków pracy przy odpowiednim wykorzystaniu osiągnięć nauki i techniki. Badania i pomiary czynników szkodliwych dla zdrowia są dopiero początkiem działań, jakie musi podjąć pracodawca w związku ze swoją działalnością profilaktyczną w obszarze bezpieczeństwa i higieny pracy. Na podstawie uzyskanych wyników określa on poziom narażenia pracowników, ocenia ryzyko zawodowe na stanowiskach pracy i podejmuje stosowne działania mające na celu zmniejszenie poziomu narażenia pracowników. Stąd niezbędna jest cykliczność wykonywania tych pomiarów, jak również jednoczesny monitoring stanu zdrowia pracowników w celu uzyskania oceny efektywności środków ograniczających narażenie w procesie pracy.